

Nr 191.

Av herr **Pettersson** i Köping, om ny lönereglering för betjäningen vid Strömsholms hingstdepå samt Flyinge hingstdepå och stuteri m. m.

Vid den reglering av löneförmånerna för betjäningen vid Strömsholms hingstdepå samt Flyinge hingstdepå och stuteri, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 juni 1924 ägde rum den 1 juli samma år, hade otvivelaktigt förbisetts, att den kontanta avlöningen, i stället för att — såsom uppenbarligen var avsett — förbättras i själva verket kom att nedsättas. Orsaken härtill torde hava legat i det förhållandet, att personalens dyrtidstillägg efter löneregleringen måste beräknas enligt bestämmelserna för nyreglerade verk, och att den minskning som härigenom uppstod icke motvägdes av grundavlöningens ökning.

Detta förhållande har framhållits av t. f. chefen för Strömsholms hingstdepå i hans skrivelse till kungl. stuteriöverstyrelsen den 21 februari 1925, vari han anförde bland annat följande:

»Beträffande lönevillkoren så ha dessa utan tvivel försämrats genom senast fastställda avlöningsstat. Vid övergången från gammal till ny stat den 1 juli 1924 uppgick minskningen i kontant avlöning till minst 12: 58 kronor pr månad. Den 30 juni 1924 (sista månadsavlöning enligt gammal stat) erhöll nämligen stallbetjänt utan barn 119: 58 kronor och den 31 juli 1924 (första månadsavlöning enligt den nya staten) erhöll samma befattningshavare 107:— kronor. I förra fallet utgick beklädnad i natura, i senare fallet efter beklädnadsersättning, vilken här icke inräknats; den kommer ju personalen till godo endast vid nyanskaffning av beklädnadspersedlar. Det är mycket förklarligt, att en dylik minskning skall inverka kännbart på ett litet hems ekonomi, och man får väl även erkänna, att det är svårt inse det berättigade i att en lönereglering avsevärt försämrar avlöningsförmånerna.»

T. f. depåchefen framhåller vidare i denna skrivelse, att personal i samma tjänsteställning vid ridskolan och remontdepån å Utnäslöt är bättre avlönad. Han yttrar härom:

»Med för tillfället utgående dyrtidstillägg åtnjuter förut omnämnd befattningshavare vid hingstdepån kontant avlöning av 111:— kronor, stallbetjänt vid ridskolan 131: 88 samt hästkötare vid remontdepån 144: 30. (Vid remontdepån utgår avlöningen med olika belopp olika månader; förutnämnda

belopp utgör medeltalet av avlöningen). För samtliga är beklädnadsersättningen ej inräknad. Vid hingstdepån bekostas lyset i bostäderna av bostadsinnehavaren, men vid ridskolan och remontdepån av staten; även en omständighet till hinstdepåpersonalens nackdel. Jämför man så med lantarbetarnas t. ex. statares vid Kungsladugården lönevillkor, så finner man att summan av deras kontanta avlöning och värdet på deras »stat» uppgår till ungefär samma belopp som depåbetjäningens kontanta avlöning. Därvid är ju att märka att, då lantarbetaren erhåller alla för sitt hushåll behövliga livsmedelsprodukter, han har möjlighet att ekonomisera därmed, under det att stallbetjänten måste köpa alla sina matvaror från producenten eller handlanden för behovet för tillfället, varigenom hushållet ställer sig betydligt dyrare än för lantarbetaren. Betjäningspersonalen vid hingstdepån är således missgynnad i jämförelse med likställda personalgrupper i närmaste omnejd, både statens och enskildes, vilket måste kännas så mycket mera hårt och orättvist som av densamma fordras större kvalifikationer. Den jämförelsevis låga avlöningen försvårar även personalens rekrytering med dugligt folk. Förut har stallbetjänter vid ridskolan gärna övergått till hingstdepån, och deras erfarenhet både i förstklassig hästvärd och i ridning har helt naturligt gjort dem särskilt lämpliga. Numera anse de sig av ekonomiska skäl ej kunna söka anställning vid hingstdepån, som tyvärr måste söka ersättning för avgången ur de arbetslösas skara, där endast undantagsvis dugligt och lämpligt folk står att finna. En förbättring i lönevillkoren anser jag därför vara fullt befogad, både för personalens eget och för hingstdepåns bästa; nödvändigt synes mig i alla händelser vara, att sådana grundade skäl till missnöje, som nu förefinnas, i möjligaste mån undanröjas.»

Förhållandet mellan de före och efter löneregleringen utgående kontanta avlöningsförmånerna belysas ytterligare av följande från Strömsholms hingstdepå lämnade uppgifter.

»A. Uppgift å till stallpersonalen (gift, över 25 år, utan barn) utgående avlöningsförmåner under 1923 före löneregleringen, varvid dyrtidstillägget uträknats efter för oregerade verk år 1925 gällande grunder.

Befattningshavare	Avlöning med städja	Tillfällig löneförbättring	Dyrtidstillägg	Summa
Fodermarsk, högst	1,300:—	325:—	609:—	2,234:—
Körmästare, »	1,205:—	300:—	564:—	2,069:—
Stallbetjänt, »	855:—	212:50	396:—	1,463:50
» lägst	755:—	187:50	348:—	1,290:50
Nattvakt	805:—	200:—	372:—	1,377:—
B. Uppgift å till stallpersonalen utgående löner 1925 efter löneregleringen.				
	Arvode			
Fodermarsk, högst	1,620:—		321:—	1,941:—
Körmästare, »	1,500:—		297:—	1,797:—
Stallbetjänt, »	1,080:—		216:—	1,296:—
» lägst	960:—		192:—	1,152:—
Nattvakt	1,020:—		199:—	1,219:—

I dessa uppgifter hava icke ingripits den beklädnadsersättning av 140 kronor om året, varav betjäningen kommit i åtnjutande efter den 1 juli 1924, enär denna ersättning knappast torde motsvara den förut utgående förmånen av beklädnad in natura och alltså i varje fall icke innebär någon löneförbättring.

Uppenbart torde vara, att det förbiseende, som ägde rum vid 1924 års löne reglering, med det snaraste bör rättas icke blott så, att ifrågavarande personal kommer i åtnjutande av *samma* kontanta avlöningsförmåner som före löne regleringen, utan även därigenom att personalen erhåller någon *förbättring* i sin ställning och i löneavseende likställas med de statens befattningshavare, som äro närmast jämförliga, nämligen betjäningen vid ridskolan och remontdepån.

En ny löne reglering med sistnämnda syfte torde icke kunna ske utan föregående närmare utredning genom Kungl. Maj:ts försorg. Däremot torde riksdagen redan nu kunna besluta en sådan höjning av anslaget till uppehållande av hingstdepåernas och stuteriets verksamhet — varifrån ifrågavarande avlöning bestrides — att personalen kan komma i åtnjutande av samma kontanta avlöning (beklädnadsersättningen oberäknad), som utgick före den 1 juli 1924. Enligt vad jag kunnat finna skulle den härav föranledda kostnadsökningen uppgå till omkring 9,000 kronor om året.

På grund av vad sålunda blivit anfört får jag vördsamt föreslå,

1:o att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att för betjäningen vid Strömsholms hingstdepå samt Flyinge hingstdepå och stuteri fastställas ny löne reglering, varigenom denna personal i avlöningshänseende blir likställd med annan, närmast jämförlig personal inom statsförvaltningen; samt

2:o att det under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget »uppehållande av hingstdepåernas och stuteriets verksamhet» måtte höjas med 9,000 kronor för beredande av tillgång till utbetalande av sådan höjning i de kontanta avlöningsförmånerna för ifrågavarande personal, att dessa avlöningsförmåner — beklädnadsersättning icke inbegripen — komma att uppgå till samma belopp som till personalen utgick före den 1 juli 1924.

Stockholm den 21 januari 1926.

A. W. Pettersson,
Köping.